

Teórie a metódy sociálnej práce

štátnicový predmet Mgr. – okruhy:

2018/2019

- 1) **Paradigmy sociálnej práce** - študent/-ka vysvetlí pojem paradigma, uvedie autora pojmu, popíše jednotlivé obdobia, delenie paradigiem podľa jednotlivých autorov s aplikáciou do sociálnej práce
- 2) **Teórie spravodlivosti** - študent/-ka objasní pojem spravodlivosť, dôvody, pre ktoré sa sociálna práca zaoberá touto otázkou, priradí teórie k paradigme, popíše vývoj týchto teórií - Rawls, Hayek, Nozick
- 3) **Druhy teórií v SP** - klasifikácia teórií podľa Slbeona, Fookovej, Payna, kritéria pre ich použitie, eklektizmus
- 4) **Význam psychoanalýzy pre rozvoj TSP - psychosociálny prístup** - chápanie diagnózy u G. Hamilton, a F. Hollis - dva svety, chápanie klienta, teória osobnosti, direktívna terapia, rola soc. pracovníka, rola klienta, vzťah, cieľ terapie
- 5) **Význam psychoanalýzy pre rozvoj TSP – funkčný prístup** – Perlmanová – na úlohy zameraný prístup - chápanie diagnózy – fázy práce (proces) – techniky – rola klienta – rola sociálneho pracovníka
- 6) **Psychologicko výchovná sociálna terapia podľa M. Krakešovej Doškovej** – sociálny prípad- psychogenéza sociálnych prípadov-typy klientov – výchovný program-proces/metodika práca s klientom – druhy sociálnej práce – taktiky – vzťah – ciele sociálnej práce podľa Krakešovej
- 7) **Teória sociálneho fungovania** – Bartletová, Sena, Nussbaumová
- 8) **Kognitívno - behaviorálne TSP** - stručná charakteristika KBT prístupov vo všeobecnosti, aplikácia KBT do sociálnej práce, práca B. Sheldona a B.L. Hudsona, behaviorálne techniky v SP, kognitívne techniky v SP, problémy vhodné pre KBT v SP, ciele KBT v SP, klientova rola, rola sociálneho pracovníka, význam domácich úloh
- 9) **Humanistické TSP** - charakteristika humanistického prístupu, aplikácia Rogersovej teórie do SP, Erik Berne - aplikácia do SP Carkhuf, cieľ, úlohy, rola sociálneho pracovníka, rola klienta
- 10) **Existencialistické TSP**: stručná charakteristika existencializmu - využitie Sartrovej teórie v SP, Frankl - existencionálna analýza, logoterapia, Thompson - aplikácia do SP, cieľ, úlohy, rola sociálneho pracovníka, rola klienta
- 11) **Antiopresívne TSP**: objasnenie základných východísk vzniku AOP, definícia, úlohy a ciele sociálnej práce v kontexte AOP, predstavitelia, tri imperatívy, typy OA prístupov, pedagogika oslobodenia, autor, cieľ, úlohy, dialogická sociálna práca, 3 stupne vedomia, úlohy SP, klient

- 12) **Feministické teórie v SP:** charakteristika - vývojové smery, predstavitelia/predstaviateľky - hl. radikálne feministická SP, socialistická /marxistická SP, postmodernistická - vedieť porovnať
- 13) **Radikálna sociálna práca** – charakteristika, porovnanie s kritická sociálna práca, úlohy, ciele, predstavitelia
- 14) **Teoretické koncepty chudoby** - konceptuálne vymedzenie chudoby podľa Žilovej, meranie chudoby, faktory ovplyvňujúce vznik chudoby, hranica chudoby, rozdiel medzi chudobou a sociálnou exklúziou
- 15) **História skupinovej sociálnej práce** (sociálno-politický kontext vývoja v USA a v Anglicku, sociálne ciele model, nápravný model, interakčný model v skupinovej sociálnej práci, prvé odborné publikácie)
- 16) **Rozdelenie, klasifikácia a charakteristika skupín** (podľa vybraných autorov Zastrow, Toseland Rivas, svojpomocné skupiny podľa Perkinsa a Levina)
- 17) **Skupinová dynamika** – základné princípy, prvky (štruktúra a identita skupiny , ciele a normy skupiny, vedenie skupiny – formálne, neformálne vedenie, požiadavky na vedúceho v skupine, pozície a roly v skupine, základné kategórie a roly v skupiny, skupinová kohézia, tenzia v skupine.
- 18) **Etapizácia skupinovej práce** (fázy podľa vybraných autorov, skupinové pravidlá členstva, špecifické faktory skupinovej práce)
- 19) **Komunitná práca** – pojem komunita, typy komunit, funkcie komunity, história komunitnej práce, rozdiel medzi komunitnou prácou a sociálnou komunitnou prácou
- 20) **Modely komunitnej práce** , etapy komunitnej práce
- 21) **Komunitné plánovanie** – tvorba komunitného plánu, obsah komunitného plánu, účastníci komunitného plánovania, prínos a výsledok komunitného plánovania
- 22) **Sociálna exklúzia** – genealógia konceptu, diskurzy a paradigmy sociálnej exklúzie, formy sociálnej exklúzie
- 23) **Sociálna inklúzia** – z pohľadu EÚ a jej implementácia v podmienkach SR
- 24) **Sociálne služby** – teoretické vymedzenie (definícia), legislatívne ukotvenie (448/ 2008 Z.z), druhy a formy sociálnych služieb, rozsah, individuálny plán –charakteristika, tvorba
- 25) **Organizácia a riadenie sociálnych služieb v zmysle platnej legislatívy** - kompetencie štátu, samosprávnych krajov, miest a obcí
- 26) **Proces rozhodovania o sociálnej službe a jej poskytnutí**– žiadosť, posúdenie odkázanosti, práva prijímateľa , zmluva
- 27) **Vysvetlite proces transformácie sociálnych služieb** a definujte pojmy decentralizácia a deinštitucionalizácia v oblasti sociálnych služieb
- 28) **Podstata a význam manažmentu z pohľadu sociálnej práce** (proces riadenia v sociálnej oblasti, subjekt a objekt riadenia sociálnych procesov, fázy riadiaceho procesu)
- 29) **Vymedzenie pracovnej motivácie** (individuálna a skupinová motivácia, teórie pracovnej motivácie – Abraham Maslow, Mc.Cleland, Douglas Mc Gregor, faktory

pracovnej motivácie, motivácia a stimulácia, motivačné programy - nástroj zvyšovania motivácie zamestnancov)

- 30) Organizovanie a organizačné štruktúry** (organizovanie ako jedna zo základných priorít manažérskych činností, formálna a neformálna organizácia, organizačná štruktúra ako usporiadaný systém rozdelenia práce, typy organizačných štruktúr)
- 31) Výskum v sociálnej práci** - študent definuje výskum so zameraním na sociálnu prácu, stručná charakteristika kvantitatívneho a kvalitatívneho výskumu, lineárny verzus cirkulárny model výskumu, plánovanie výskumu, metódy zberu dát, výber vzorky (čo je vzorka), vzťah medzi témou výskumu, predmetom výskumu, cieľom a výskumnými otázkami
- 32) Kvantitatívne výskumné stratégie** - charakteristika kvantitatívnej metodológie, jej výhody, nevýhody, operacionalizácia, metódy používané na zber údajov, výber v kvantitatívnom výskume, spracovanie výsledkov
- 33) Kvalitatívne výskumné stratégie** - charakteristika kvalitatívnej metodológie, jej výhody a nevýhody, dizajny kvalitatívnej stratégie (grounded theory, biografický dizajn, prípadová štúdia, etnografický výskum a pod.), metódy používané na zber údajov, výber v kvalitatívnom výskume, analýza, interpretácia
- 34) Teoretické koncepcie rodín** – sociologické, psychologické, teologické
- 35) Zmeny v chápaní rodiny** – kríza rodiny v súčasnej spoločnosti
- 36) Úlohy a funkcie rodiny, poruchy v rodinnom fungovaní**
- 37) Rodina ako klient sociálnej práce**
- 38) Hodnotenie situácie rodiny – diagnostika, posudzovanie**
- 39) Praktická úloha- zadanie:** vyberte si jednu z nasledovných problémových situácií: NRS. domáce násilie, ťažko chorý člen v rodine, ŤZP člen v rodine, závislý člen v rodine, rozvod a namodelujte celý proces intervencie aj s prepojením na teoretické východiská
- 40) Penitenciárna sociálna práca** – Príslušná legislatíva (národná i v rámci ZVJS), účel a funkcie výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby, postavenie sociálneho pracovníka v penitenciarňom systéme SR (náplň práce a činnosti sociálneho pracovníka v ÚVTOS pri práci s odsúdeným), Retributívna vs. Restoratívna justícia z pohľadu sociálnej práce (uplatňované modely v SR v porovnaní so zahraničím)
- 41) Krízová intervencia** – charakteristika krízy, typy kríz, princípy krízovej intervencie,